

mallorca socialista

Nº. 14 - 19 Juny 1979 - Edita: PARTIT SOCIALISTA DE MALLORCA - Preu: 25,- Ptes.

EDITORIAL

Ara és hora d'estar alerta

En aquests dies de començament de l'estiu són molts els problemes que ens afecten directament, encara que en aquests retxes només ens centrarem en alguns temes. Entre ells, el més preocupant, el de la consolidació de la democràcia en uns moments en què vertaderament sorgeixen perills i, de fet, la por s'està divulgant molt entre tota la població. Davant això cal recordar que no es pot permetre la inhibició, sinó que només en base a la participació popular es pot aturar la possible involució. Com es diu a la declaració de la Coordinadora de forces d'esquerra nacionalista, cal desenvolupar la Constitució el més progressivament possible; i també volem afegir una vegada més que cal reformar els aspectes ambigus i regressius. En aquest sentit el calendari de lleis que s'han de discutir aquest estiu en el Parlament, a proposta del govern, és importantíssim: Finançament de les autonomies, Tribunal Constitucional, Llei de seguretat pública i Poder judicial, etc. Per això una vegada més hem de dir que ara és hora d'estar alerta ja que són molts els enemics de la veritable democràcia. Cal també fer notar l'endarreriment, i ho denunciarem, de totes les lleis que democratitzen veraderament les bases de la vida quotidiana a partir dels Ajuntaments i els òrgans pre-autonòmics en vies cap a l'autonomia; en aquest sentit esperem que els projectes d'Estatut d'Autonomia d'Euskadi i Catalunya siguin aprovats sense retalls de cap tipus.

Pel que fa a les Illes Balears, en aquests moments la tasca està centrada en aconseguir unes transferències reals. En altres ocasions ja hem manifestat la nostra protesta pel fet que no hi ha cap membre que representi al Partit Socialista de Menorca, quan és la segona força política a l'illa germana, demostrant-se una vegada més l'exclusió de l'esquerra nacionalista, tant per part de la UCD com dels altres partits representats CD, PSOE i PCE-PCIB que no s'han manifestat.

A més de les transferències autonòmiques, els nostres consellers han presentat el projecte de redacció de l'Estatut d'Autonomia a fi de poder fer via i

(Continua pàgina següent)

Principals acords de la trobada d'esquerra nacionalista de l'estat

OPOSICIO A L'OTAN I A LA LENTITUD DEL PROCES AUTONOMIC

El passat dia 2 de Juny es reuniren a la seu del Partit Socialista de Mallorca, representants de totes les forces polítiques d'esquerra nacionalista de l'Estat Espanyol, convidats per la Coordinadora d'Esquerra Nacionalista dels

Països Catalans. A les pàgines centrals ofereix una àmplia informació de la reunió, així com el document signat per les diferents organitzacions com a cloenda de la reunió.

CAMI CAP A L'AUTOGOVERN

Amb ocasió del primer aniversari de la Constitució dels nostres organismes preautonòmics, els Partits Socialistes de Mallorca i Menorca desitgen fer pública la seva preocupació davant la manera com es desenvolupa la trajectòria de les illes cap a la recuperació de l'autogovern.

Tot i considerant positiva la constitució dels consells insulars i del Consell General Interinsular, així com el fet de la desaparició de l'antiga Diputació Provincial, els nostres partits no poden deixar de veure com a molt negatiu i, per tant, denunciar, molt d'aspectes d'aquest procés.

Veurem-ne els principals:

1.- La Comissió Mixta de Transferències creada l'any 78 (tota els membres de la qual han estat remunerats econòmicament fins ara per dur endavant la seva tasca), ha patit d'una TOTAL MANCA D'EFICÀCIA, prova de la qual és el fet que el Consell General Interinsular no compta ara per ara amb altres competències que les heretades de l'antiga Diputació Provincial.

A part d'aquesta total manca d'eficàcia i d'iniciativa, els PSM volem denunciar també la discriminació de què forem objecte a l'hora de compondre la comissió, discriminació que el PSM de Menorca, la segona força política de l'illa, ha tornat patir pel que fa a la nova comissió de transferències.

2.- Els PSM volem remarcar així mateix el fet que els partits majoritaris considerassin inservible el Pacte Autòmic (cosa que va conduir a la total inoperància de les comissions redactores de l'Estatut nomenades pels partits signats) i que, al mateix temps, no es preocupassin

de dinamitzar, mitjançant l'antic Consell preautonòmic, la discussió i redacció del nostre Estatut.

Així mateix, i passant a una història molt més recent, els PSM volem recordar que la iniciativa d'un dels nostres partits en el sentit que el Consell General Interinsular nomenés una comissió redactora de l'Estatut amb ampla participació dels partits polítics, ha estat bloquejada per aquest organisme deixant el tema "damunt la taula".

No creim que puguin existir raons polítiques per justificar això ja que suposam que la majoria dels partits operants a les illes hauran aprofundit suficientment sobre el tema com per encetar un fructífer debat polític.

3.- En darrer lloc, els PSM ens mostrem sumament preocupats pel fet que l'UCD encara no s'hagi pronunciat sobre la via constitucional que han de seguir les nostres illes en el camí cap al seu Estatut.

La justificació d'aquesta manca de pronunciament no pot basar-se, com intenten fer la UCD, en la consideració d'aquesta opció com a qüestió fonamentalment tècnica.

Que l'opció entre l'article 143 i el 151 és eminentment política es desprèn tant d'un estudi mínimament detallat de la Constitució com del fet que les nacionalitats més conscienciades damunt el tema s'hagin assegurats (mitjançant la Disposició transitòria segona de la Constitució) que la seva via cap a l'Estatut serà la prevista per l'article 151.

Dit amb altres paraules, l'opció entre els articles 143 o 151 és una opció entre dotar a les illes d'un Esta-

tut equiparable als que puguin gaudir Catalunya, Euzkadi o Galícia, o dotar-les d'un Estatut de segona categoria.

Per això mateix ens sembla una claríssima maniobra de distracció el fet que el Consell General Interinsular hagi nomenat una comissió "tècnica" per destriar quina via constitucional "convé més" per a l'Estatut de les illes.

—OO—

Tot el que abans hem esmentat demostra en definitiva que el nostre procés cap a l'Estatut és sumament il·lustrat per una burocratització preocupant, per una sospitosa manca d'iniciativa per part de determinades forces i per una aparentment total manca de capacitat per part de les nostres institucions per tal de popularitzar i dur endavant una autència política autonòmica.

Per tot això els PSM volem cridar l'atenció de l'opinió pública en general, dels mitjans de comunicació, de les forces polítiques, de les corporacions locals i de totes les entitats progressistes de les illes sobre els perills que planen sobre el nostre procés cap a l'autonomia.

Així mateix, els PSM es comprometen públicament a posar en joc tota els mitjans necessaris per a desburocratitzar i accelerar al màxim, a partir d'una mètrica conciliadora popular sobre el tema, el nostre camí cap a l'autogovern.

ELS PARTITS SOCIALISTES DE MALLORCA I MENORCA

14 Juny 1979

Als lectors

En aquest mateix espai de la revista convidarem els lectors a que ens enviassin els seus suggeriments, opinions i comentaris sobre la publicació, el seu contingut i la seva presentació formal. Ja hem rebut algunes cartes i en aquest número obrim ja la secció que les acollirà d'ara endavant. Agraïrem que les cartes fossin com més curtes i clares millor, és una nova crida a la col·laboració dels lectors. Tots sabem el preu de la llibertat d'expressió, fins i tot el cost material de tenir un espai obert en l'època dels monopolis de la informació. La difusió de MALLORCA SOCIALISTA i la participació en la seva aparició periòdica és una necessitat, i no exactament just per al PSM. El poble mallorquí no pot permetre's el luxe de no aprofitar una de les poques publicacions lliures que té, que tenim.

Encara que no és el nostre cas, més d'un moviment popular i nacional ha crescut al voltant del seu òrgan d'expressió com a bona eina de lluita ideològica. Esperem la vostra col·laboració.

EDITORIAL

(Ve de pàgina anterior)

no quedar a "tercera divisió o regional", com en aquest moment estam situats perquè ens hi volen els qui manen. Nosaltres defensam en aquest sentit rapidesa i coherència i estam molt en contra de la inoperància i de la burocratització. Una vegada més, en el camí cap a l'Autonomia, hem d'insistir en arribar o sobrepassar els límits constitucionals, entre ells el tema de poder tenir Hisenda pròpia, imprescindible per tenir Autonomia real. Els problemes que pateix la majoria del poble mallorquí només començaran a tenir sortida amb una democratització real, Autonomia concreta i no paraules i paraules, i mesures que ens facin avançar cap al socialisme autogestionari.

mallorca socialista

Publicació del Partit Socialista de Mallorca.

Responsable:
Rafel Oliver Piguillen

Consell de Redacció:
Antoni Alomar
Joan Pereñó Ginard
Damià Pons Pons

Responsable administració:
Conxa Forteza

Col·laboradors:
Joan Adrover, Miquel Adrover, Víctor Alomar, Jaume Armengol, Daniel Bastida, Josep Bernad, Margalida Bujosa, Llorenç Capellà, Margalida Capellà, Joanot Colom, Guillem Coll, Jaume Corbera i Pou, Assumpció Cortés, Joana Ma. Fiol, Climent Garau, Eberhard Grosske, Pere Jofre, Miquel Llambies, Josep Maria Llompart, Isidor Mari, Joan Mesquida, Santiago Miró, Llorenç Mora, Jaume Morey, Andreu Murillo, Andreu Oliver, Biel Oliver, Jaume Obrador, Guillem Pomar, Damià Ferrà - Ponc, Pere Samped, Antoni Serra, Sebastià Serra, Jaume Sureda, Joan Tortella, Francesc Trobat, Jaume Vidal.

Corresponsal a Catalunya:
Lluís Garcia Sevilla
Corresponsal del País Valencià:
Joan Carlos Salvà
Fotografies:
Pere Escalot

Edita:
Partit Socialista de Mallorca
Redacció i administració:
Carrer Temple, 7, Ciutat de Mallorca.

Tel. 22-14-14.
Imprimeix:
Editoria Balear S.A.
Dipòsit Legal: PM 511-77

El sentit de l'esquerra

Amb massa freqüència, quan es fa referència a l'electorat mallorquí, se'l cataloga de dretà i d'extremadament conservador. Sembla que el sol fet de ser mallorquí suposa l'existència d'unes connotacions polítiques pròpies que arrossegam a la sang. L'esquerra ha assumit un fatalisme històric, que jo més aviat qualificaria de conformisme per part dels propis partits que la formen, car ben migrades vegades ha decidit convertir-se en motor d'un canvi socio-estructural. O bé ha procurat enllestir una tàctica política mimètica i per tant inadequada, o bé ha somniat conquestes de La Bastilla perdudes dins la història. I naturalment, l'electorat de Mallorca no ha respost als plantejaments ni d'uns ni dels altres. Dins l'ànim col·lectiu dels pobles hi glateix un sisè sentit, mescla de conservadorisme i malifiança, que únicament pot esvair-se, si el socialisme és capaç de posar de relleu i unificar dins el seu gresol ideològic, aquelles reivindicacions fallides que, poc a poc, han esdevingut frustració col·lectiva. L'electorat mallorquí és de dretes o és d'esqueres? Dinamitzem el socialisme i adequem la teoria a les seves necessitats reals i després ho sabrem de manera contundent. Jo mateix m'ho he plantejat multitud de vegades i quasi sempre m'he concedit respostes subjectives. Pens, de tota manera, que avui és essencialment mimètic, per una raó d'estructura social —la Mallorca actual és un projecte inacabable de país— i perquè els grans mitjans de difusió i propaganda estatals, tendeixen a unificar i a esquematitzar fins a l'infinit les tendències polítiques. Mai com ara havia estat tan forta la incidència de les tesis sostingudes pels partits més o manco ben si-

tuats dins el ranking electoral espanyol, malgrat no tinguin una solució pràctica o positiva per a la totalitat de les nacionalitats de l'Estat. Mallorca i Les Illes, naturalment, no han estat alienes a aquesta influència. Ben al contrari, el fet d'allotjar en el seu si una societat colonitzada, determina que les influències dels colonitzadors a penes topin amb un mínim sedàs crític. Queda, per tant, la pregunta sense resposta: ¿Mallorca és de dretes o és d'esqueres? Quan es realitzi una política adequada a la seva realitat, ho sabrem. Depèn de com l'esquerra sapiga treure punta a les reivindicacions que glateixen en el seu si. Indubtablement l'estructura social de Mallorca, no permet un escambeigament de l'esquerra, perquè l'electorat el rebutjaria. En canvi té tota una sèrie de reivindicacions a fer, assumibles únicament per aquesta esquerra, que m'atreveix a anomenar radicals, perquè cas de portar-les a terme, comportarien, si no un canvi, si, l'existència d'un equilibri entre els diversos estaments socials. Es tracta de desemmarcar el sentit del conservadorisme electoral, fruit directe del mimetisme, perquè aquest conservadorisme, duit a la pràctica, significa l'anorreament indiscutible d'una societat que evidencia una crisi econòmica i cultural, que sols pot solucionar-se per la via del canvi. A posta, lluny de veure's limitat, el camp d'actuació de l'esquerra es presenta gairebé inesgotable, sempre i quan deixi a un costat dogmatismes, mimetismes i somnis, i sigui capaç de reivindicar solucions per a totes aquelles qüestions que fan sortir arrugues a la cara de la gent mallorquina. L'u de Maig els anarquistes es passejaven pels carrers de Ciutat, portant

en primera línia una ikurriña i cridant tota una sèrie de slogans en castellà. L'espectacle era la prova palesa d'una incompetència total. Demanaven la supressió de la colonització espanyola sobre Euzkadi, en castellà, i des d'un país també colonitzat, al qual no concedien la més mínima atenció. El detall no té massa importància, però si el record, es perquè evidencia el divorci d'una esquerra pretesament radical, com és l'anarquista, amb la realitat política il·lenca. I quan l'esquerra deixa de ser portaveu directe de les necessitats populars, esdevé un cap sense cares. No pretenc insinuar amb aquest exemple, que tota l'esquerra estigui totalment allunyada de la realitat mallorquina, ni prop fer-s'hi però indubtablement realitza una política en certa manera temorena i mimètica. Mallorca és terra de dretes, diuen. Mallorca és terra conservadora. ¿Però és que qualsevol vegada li han ofert una alternativa real de canvi? ¿Necessita una política de dretes un empresari d'hosteleria que ha hagut de tancar el seu negoci familiar, perquè les grans companyies li havien congelat els preus? ¿Es de dretes un obrer industrial, que ha estat víctima de l'abus d'un empresari protegit per la Dictadura? ¿Per ventura és el camp, sense braços que el conreïn i sense rendibilitat, la seu electoral de la dreta? ¿Pot ser dretà un poble que ha vist destruir el seu paisatge, dirigir i massificar la seva indústria i anorrear la seva cultura? Jo pens que, almanco, hi ha factors suficients dins la nostra societat per enllestir una política d'esqueres amb possibilitats d'èxit. Així sí, tal volta per portar-la endavant, manqui pragmatisme i sobri un xic de por. La por de trobar-nos realment amb un poble que comenci a caminar.

Llorenç Capellà

Darreres notícies

Ens congratulam de la posada en llibertat d'alguns membres detinguts del MCI-OEC. Demanam el sobreseïment de la causa.

Felicitem la nova executiva, del Partit Socialista de Menorca, encapçalada per Joan Pons Moll a qui, malgrat la seva voluntat de deixar el càrrec se li ha demanat que continuï.

El govern ha presentat un programa de desenvolupament de la Constitució mitjançant l'aprovació de lleis orgàniques durant l'estiu. Caldrà anar vius i estar alerta.

S'anuncien pujades de preus, entre elles transports, caldrà que ens mobilitzem.

S'està ajornant una vegada més l'estatut d'autonomia; ho denunciem.

Les transferències autonòmiques de

l'Estat i del Consell Interinsular als consells Insulars no arriben, ja no sabem què hem de dir.

Les destruccions ecològiques segueixen, el capitalisme monopolista no dorm.

Mallorca, si l'estat espanyol entra a la OTAN, serà una important base militar en defensa de l'imperialisme capitalista. No ho podem permetre.

Davant el projecte de privatització de l'escorxador ("matadero") de Ciutat preveïm de la injustícia per a la pagesia i a tota la població.

Xesc Trobat, batle de Montuïri, havia estat avisat per l'empresa on fa feina, GESA, que a partir del 15-J, tendria excedència forçosa. El PSM, protestà d'aquest fet. El Secretari Polític s'entrevista amb el President del Consell d'Administració, Feliciano Fuster, i pareix que ha quedat resolt.

Sandino

ELECCIONS EUROPEES

Una Europa amb traves per a les

"minories" nacionals

A darrera hora amb els resultats de les eleccions europees a la mà no podem estar sense fer-ne un curt comentari.

Els partits d'esquerra nacionalista de les nacionalitats sotmeses a l'estat centralista francès ja havien denunciat el frau de la marginació de les forces que no traguessin un 5 per cent dels vots (com aquí mateix les passades eleccions). Això ha suposat de fet que un 12,5 per cent dels vots han resultat nuls, que un 12,5 per cent dels votants han restat sense representació al Parlament. Els afavorits havien de ser i han estat els grans partits centralistes.

D'altra banda la campanya, a França per exemple, ha estat una lluita interior entre els partits i fora de la perspectiva europea. Ja ho han denunciat entre d'altres els partits populars de les nacions de l'estat més centralista del món, que no veuen gens clar com l'organització que uneix les potències capitalistes i centralistes europees, afavorida pels grans monopolis i per l'OTAN i que les reforça, pot servir per a l'Europa dels Pobles, de les nacions lliures i dels treballadors.

Les notícies dels resultats ens diuen que l'abstenció dels votants d'esquerra a afavorit la dreta. Hauré de seguir parlant de l'Europa que volem i necessitam.

ONZE ANYS DE SERVEI AL NOSTRE POBLE I A LA SEVA CULTURA

lluc

Número gener-febrer:
— Les eleccions del 31 per P. Gabriel

- Quadre comparatiu de les eleccions 15-J i 1-A, per XGC.
- Nous ajuntaments i la cultura, per J. M. Llompart.
- Barris i democràcia, per J. Obrador.

Número març-abril:

- L'economia de les Balears, per M. Alenyar Fuster
- Aportacions a la didàctica de la llengua, per Ramon Bassa.
- Quadre comparatiu de les eleccions 1-M i 3-A, per XGC.
- Redreçar el país, per X. Garcia-Cassanyes
- 1901, data crucial de la pedagogia catalana, per Joan Tusquets.

La responsabilitat dels congressos dels PSM

Una de les darreres notícies importants per la vida del nostre partit és, sense dubte, el Congrés celebrat pel PS de Menorca els passats 9 i 10 de juny, a la localitat de Fornells. Tal vegada hem de dir que hi ha hagut poca publicitat, malgrat la importància de les ponències tractades que fan referència als Estatuts del Partit, al Nacionalisme, Política Municipal, Política Sindical i l'elecció de la nova executiva. Les discussions foren molt importants, arribant a conclusions que ens fan mantenir l'esperança en una alternativa socialista, autogestió i nacionalista, avançant arreu de les illes. És clar que aquest avanç va seguir de la consolidació del PS de Menorca com a la segona força electoral després de la UCD i molt arrelada a totes les alternatives populars que se donen a l'illa germana de Menorca. Pel que fa a les ponències aprovades cal destacar la profundització ideològica, sobre tot a les que fan referència a les dels Estatuts del Partit i a la de nacionalisme, acompanyades del necessari contingut pràctic de totes elles, especialment a les ponències de Política Municipal i Sindical. Una de les coses que més destaca a la meua manera de veure és el tipus d'alternatives concretes que el partit germà defensarà a totes les seves actuacions. Pel que fa referència al moviment obrer del PSM hem de veure amb una gran esperança la realitat de l'aprofundiment de línia sindical arribant a aconsellar l'aplicació en el tipus de sindicalisme unitari i de classe, que en aquests moments s'està impulsant a Menorca, herentant una llarga tradició històrica d'arrelament a la realitat menorquina per part del moviment obrer que d'ençà dels inicis del segle XX fins als anys 30, es va veure manifestada per la Federació Obrera Menorquina.

En parlar del congrés celebrat a Menorca pens en la segona part del IV Congrés del PS de Mallorca que s'ha anat endarrerint d'ençà el mes de febrer, primerament degut a les dures i consecutives campanyes electorals i, després, per l'arribada de l'estiu, factors que han fet aconsellable l'ajornament fins al setembre o octubre. No cal recordar la importància que tindrà aquesta segona part del IV Congrés, pel que fa a la clarificació de tota la nostra línia política. S'estan elaborant les diferents ponències de totes les nostres

alternatives a curt termini, i fins i tot a mig termini, que juntament amb les estratègies formaren el cos de la nostra línia. En aquests moments no calen inhibicions ni dels militants ni d'aquells que es mantenen darrera la roca, a l'espera de veure el que es fa. Un Congrés és el màxim organisme de decisió del Partit, i com a tal és sobirà, per tant a l'elaboració de ponències, a la discussió a les agrupacions territorials, al debat en el Congrés i a les resolucions finals, hi hem d'intervenir tots perquè realment el PSM sigui un partit democràtic, nacionalista i socialista autogestió. Quan manca aquesta participació i aquest debat és quan un partit cau en els perills de la burocratització i de l'actuació allunyada de la realitat dels militants i del poble. Malgrat les dificultats que a vegades es puguin veure, una lluita important en aquests moments és aconseguir adequar-nos a un procés de feina amb una democràcia total i adient a la realitat menorquina.

La responsabilitat dels nacionalistes d'esquerra que tenim en aquests moments és molta. El poble espera de les nostres alternatives ja que som l'única organització política autònoma que treballa en aquesta terra. S'espera que donem alternatives molt concretes a tots els problemes quotidians amb una idea clara de saber ésser d'esquerres i saber actuar dins la realitat. Al mateix temps totes les alternatives de grans temes com la negativa del nostre poble a entrar a l'OTAN, la redacció, debat i aprovació de l'Estatut d'Autonomia que realment signifiqui el recobriment de la nostra identitat nacional amb tot el que significa de defensa de les classes populars i d'avenç cap al socialisme, necessita que el nostre partit actuï amb coherència i clara decisió, però sempre amb una noció clara dels medis, de les nostres forces i arrelats a la nostra realitat.

Les dificultats que probem són moltes. La incomprensió és una d'aquestes dificultats, empró en aquests moments creim que seguir lluitant és la finalitat, ja que la porta cap un futur millor creim que se pot començar a obrir.

Sebastià Serra Busquets

L'AJUNTAMENT DE CIUTAT

El consistori entre il·lusions i dificultats

Sens dubte els nous regidors d'esquerra estem carregats d'il·lusions en el desenvolupament de les nostres responsabilitats. Això és prou evident si se'n veu treballar les hores que passen a Cort o a les reunions amb ciutadans a diversos indrets de Ciutat. Els plans i projectes són ambiciosos; per ventura són massa els projectes en marxa, si es tenen en compte les poques possibilitats que estan en les nostres mans.

És vera, per altra banda, que no tot és color de rosa. Les disponibilitats econòmiques són molt minvades. Les possibilitats de contractar nou personal per dur a terme tots els projectes possibles són gairebé nul·les. Els funcionaris, en general col·laboren, però no en manquen alguns que mai tenen els regidors d'esquerres de reüll, i fins i tot proven de posar qualque traveta.

L'oposició, des de la "bombonera" i a través de la premsa o dins els PLENS, ha començat la batalla. En lloc d'una oposició crítica i constructiva, de moment s'han atxerats dins un intent de crítica en negatiu a l'activitat municipal i de fer a la participació popular, creant donar-se temps per construir les seves organitzacions ucides dins les barrades.

Malgrat aquestes i altres dificultats que van sortint diàriament, la il·lusió coherent de la majoria l'ha duta ja a posar en marxa algunes coses de gran importància que demostren realment que l'ajuntament de Ciutat ha canviat. Sens dubte dins els tres partits que formem aquesta majoria hi ha diferències importants en els objectius finals de les coses

que es posen en marxa però és ver també que hi ha una coincidència bàsica en aquests moments en una sèrie de punts importants que els ciutadans desitgen veure realitzats a curt termini.

Un dels actes importants duts a terme per la majoria i a través d'una representació del PSM, del PSOE i del PCIB fou la reunió plenària a Cort amb les diferents entitats ciutadanes. Se'n informà del "Programa dels 100 dies", de la situació econòmica de l'ajuntament; se van discutir les prioritats bàsiques de Ciutat durant aquests quatre anys i es van establir els canals de participació ciutadana a Cort.

Aquests canals quedaren establerts de la forma següent: les diferents coordinadores d'Associacions ciutadanes existents podran tenir un representant amb veu i sense vot a cada una de les Comissions Informatives al Ple i a la Permanent. Al Ple o a la Permanent per poder intervenir s'haurà demanat prèviament. A les Comissions Informatives també podrà intervenir un representant de la Barriada o sector afectat, quan es tracti d'un problema determinat.

A aquesta reunió de les diverses entitats, també es veié la necessitat de la creació d'un bolletí d'informació municipal, d'una bàscula a cada barriada (on s'hi posarien, entre altres anuncis, les ordres del dia i darreres decisions dels Plens de l'Ajuntament); de visites periòdiques a barrades i la creació d'una futura oficina d'informació municipal a cada barriada.

Una altra passa prou important han estat les visites

dels regidors d'esquerra a totes les barrades de Ciutat. El PSM creu que no s'han duit a terme amb tota la profunditat i preparació desitjables ni de la forma d'alguna manera pactada amb els tres partits. Creim que hauria estat més unitari i així també ho pensen molts de les barrades visitades. Però malgrat aquesta crítica política a la forma i a la preparació, pensam que el fet en si és positiu, si en treiem conclusions i n'establím prioritats.

Un altre punt posat ja en marxa és la participació del moviment ciutadà dins les Comissions Informatives. La premsa ha desvirtuat aquesta participació. Volem fer notar que el fet en si posa nerviosos als qui no l'accepten fins a les darreres conseqüències i és totalment nou per als funcionaris, cosa que alguns d'ells els espeya els esquemes de treball. Per altra banda el moviment ciutadà aprèn molt d'aquestes experiències, dels entrebancs que surten diàriament en les tasques municipals i, sens dubte, li servirà en un futur pròxim per planificar millor la seva feina crítica davant el Consistori.

Diferents punts que aquests dies ens indicaran quines són les intencions reals del Consistori i quines són les prioritats, són entre altres els següents:

- Elaboració i aprovació del pressupost per al segon semestre del 79.
- La decisió de si adaptar o revisar a fons el Pla General Ribas Pica i els membres que compondran la Comissió Especial per dur-ho a terme.
- La possibilitat o no d'ampliar la brigada de Vies

i Obres per poder emprendre des de l'Ajuntament certes obres que abans necessàriament passaven per contractistes, a fi d'abaratir el seu cost.

Per acabar, cal remarcar l'activitat febril de la UCD per crear Associacions de Veïns a Barrades per fer un moviment ciutadà paral·lel a l'existent. És curiós com antics regidors franquistes que han xocat fortament amb el moviment ciutadà en termes tan importants com el de sanitat, per exemple, promouen ara entitats de caire popular. De totes formes crec que desconexen la capacitat crítica del poble quan lluita pels seus problemes. Per ventura, jo almanco pens així, si organitzen el poble estan construint una infraestructura organitzativa popular que els pot caure damunt. Una cosa és un grup de 3 o 4 adeptes incondicionals del "movimiento" per poder manejar-los al seu gust i l'altra és una organització popular crítica i de lluita. La UCD no la veu així però si molts dels veïns que assisteixen a les reunions que la UCD està convocant.

Bé, l'ajuntament de Ciutat és una màquina grossa, amb moltes dificultats, però s'ha començat a caminar i amb il·lusió. Esperem que tota l'esquerra sigui conseqüent i no tingui por a que el poble entri de veres a l'Ajuntament. No és l'ajuntament qui ha de controlar el poble, sinó que són els ciutadans els qui han de controlar l'activitat municipal.

Jaume Obrador

ES FORAT
LIBRES I PAPERS
c/. call - 4
Ciutat de Mallorca

TELES MALLORQUINES
I ROBA DE LLENGOS

a
CAN OLIVER

Carrer Victoria 1
Tel. 631288 Soller

COL·LECCIÓ
alliberament

**REP A CASA
I AMB UN BON ESTALVI
ELS TEXTOS
DE L'ESQUERRA
CRÍTICA I MILITANT**

La Col·lecció Alliberament —els llibres taronja de La Magrana— posa al teu abast materials indispensables per al millor coneixement de la realitat i eines per a la seva transformació. La subscripció —8 volums senzills per només 1.000 pessetes— et permetrà rebre'ls, de dos en dos, a casa.

- G. Haupt i M. Lowy. Els marxistes i la qüestió nacional.
- F. Cucurull. Consciència nacional i alliberament.
- L. Basso. Les perspectives de l'esquerra europea.
- I. Tubella i E. Vinyamata. Diccionari del nacionalisme.
- A. Gorz. Tècnica, tècnica i lluita de classes.
- O. Bauer. Sobre la qüestió nacional.
- B. Lambert. Els pagesos i la lluita de classes.
- Jaume Compte i el Partit Català Proletari. A cura d'I. Tubella.

BUTLLETI DE COMANDA

En/na _____
que viu a _____ carrer/plaça _____
mín. _____
se subscriu a la Col·lecció Alliberament a partir del número _____
al preu de 1.000 ptes. 8 volums senzills.
☐ us adjuto talé bancari.
☐ contra reemborsament en rebre la primera transmissió, més 20 ptes. de despeses. Retalleu —o copieu— i envieu a Edicions de La Magrana. Apartat Correus 5487. Barcelona.

500 anys d'unitat? No. 264 d'opressió

Es evident que el tema de la pluralitat de l'Estat espanyol és d'actualitat i que és format per unes nacions i regions prou diferenciades de l'hegemonia castellana, és assumit ja de forma multitudinària.

La moderna ideologia espanyolista representada pel "liberal" Julián Marías, per a justificar l'opressió nacional a què són sotmesos els pobles no castellans de la península Ibèrica, ha apel·lat a tota casta de subterfugis per tal de mantenir una forma d'Estat que, "por el justo derecho de conquista" forjà el borbó —i cabrò— Felip V.

Aquests unitaristes —disfressats ara de regionalistes, autonomistes, etc.— argumenten que "no podemos desmembrar un Estado que tiene 500 años" o "no olvidemos los 500 años de historia común". I és que aquesta "historia d'Espanya" que ens han obligat a estudiar, pretén fer-nos creure

que els Reis Catòlics crearen la unitat de l'Estat espanyol.

No. El que passà amb el matrimoni dels Reis Catòlics fou que diferents nacions, distints estats, que gaudien d'un dret propi, d'uns òrgans de govern completament privatis (Generalitat, Corts, Gran i General Consell,

Savi i General Consell, etc.) passaren a tenir un mateix sobirà.

Cada estat tenia el seu propi exèrcit, el qual no podia travessar les seves fronteres sense autorització. La moneda era diferent a la castellana. Cada estat posseïa l'oficialitat única del seu idioma i el castellà era des-

conegut fora del seu àmbit polític. Els Reis Catòlics aplegaren dues corones i res pus. A la Confederació els castellans eren estrangers i a Castella ho eren els de la Confederació. Val a dir que en aquells moments ni tan sols existia un estat federal.

Els ciutadans de la Corona d'Aragó, els nostres avantpassats, tenien plena consciència de pertànyer a una nació ben diferenciada. L'existència de fronteres inviolables, militarment i econòmicament, prova l'afirmació que no es pot parlar d'estat unitari.

La configuració actual de l'Estat espanyol actual, no té cinc-cents anys, sinó, a tot estirar, dos-cents seixanta-quatre.

La política dels Reis Catòlics va ser una política d'exaltació de la monarquia però mai no va ser una política "nacional".

Joaquim Colom

Llengua "comuna" = eina colonitzadora

Ja no tenim "llengua del Imperio", ara tenim "llengua común". Podem deure la seva imposició ja necessita una altra justificació amb la democràcia i l'inevitable reconeixement de les altres llengües "d'Espanya".

El criteri del pragmatisme és fatal i presentat ara com a fonamental. Necessitem una llengua internacional amb funcions instrumentals, pràctiques, res de cultura ni literatura (qui ho creurà però, que no hi ha una cultura darrera l'angles de les multinacionals?).

Els fets són, però, que aquesta llengua comuna va més enfora, necessitem que tinguem més coses en comú amb els que ja tenen aquesta llengua per naixement. La llengua comuna no pot perdre els privilegis de llengua de la cort, els aconseguits amb anys d'imposició: Llengua comuna vol dir la necessària perquè qualsevol castellà es trobi a qualsevol banda de l'Estat com a ca seva, perquè pugui entendre qualsevol diari o ràdio. A ningú no li pot esser imposada una llengua que no sigui... la comuna (la castellana, naturalment).

El mal, insinuat ja, és que ens fan arribar en "idioma común" tota la informació, de l'estat o del món, política, literària, científica, d'entreteni-

ment... les seccions de cultura dels periòdics són de cultura comuna, o sigui... castellana. I les cultures d'altres països ens són oferides per ulls castellans. Això empitjora l'empobriment del llenguatge amb la vida moderna que ens arriba a damunt en castellà. El català queda per a les qüestions tradicionals, folklòriques per a les quals els diaris han de recórrer a paraules de la llengua "autòctona" o "vernacular" (o "indígena" ja que hi som: és el vocabulari del colonitzador, del nou vengut que en lloc d'integrar-se al lloc d'arribada ho reinterpreta tot a través de la nova llengua i cultura que imposa de fora). Que molts de periodistes siguin de cultura castellana per naixement o abandonament de la pròpia també té les seves conseqüències.

Hi estam tan acostumats que no veim que una llengua a part d'eina de comunicació també interpreta el món, l'emmotlla culturalment, és una part fonamental de cada cultura. Per això la imposició d'una llengua és la imposició d'una cultura, una colonització, un genocidi cultural, sempre històricament amb intencions imperialistes d'integració, d'assimilació.

Parlant clar, una cosa tan corrent

com els diaris, en esser tots en castellà —no hi val qualsevol full en català, just sobre "temes mallorquinissims"—, a part de ser una trapa per a la integració dels immigrants castellanoparlants, són una eina d'espanyolització de la nostra terra, com la burocràcia en castellà, la importació de buròcrates castellans, etc.: ens introdueixen una visió forastera del món i ens van castrant l'expressió pròpia, la de la nostra història, de la nostra cultura i llengua, i a més ens separen dels altres països de la nostra nació, de la nostra llengua catalana, gens innocentment. Ens alienen com a poble.

¿Com podem protestar de l'expansió de l'angles més enllà de la seva funció internacional d'eina, d'instrument, fent d'eina colonitzadora dels USA, si aquí ja tenim el castellà? Qui pot dir que sigui una altra cosa?

L'oligarquia centralista espanyola i els seus col·laboradors locals perdrien una gran eina de domini si perdien el castellà. La TV avui en dia és massa important perquè el castellà hi perdi el domini total. La qüestió de les llengües encara és política, és la qüestió del dret a la vida i a l'autodeterminació dels pobles.

TIRANT LO BLANC

País valencià

Què vos passa valencians?

Per a qui no coneix el món polític valencià, pot ser que les notícies que vingan d'ací pargan que vénen d'una altra galàxia.

La política valenciana és una mena d'embolic, que molts pocs de fora coneixen a fons.

Els darrers mesos ha arrauat una campanya anticatalanista de singulars dimensions: violència moral i violència física, són les dues característiques d'aquest procés desestabilitzador.

Encara tenim presents, els atemptats amb bomba inclosa contra dos personatges essencials en el passat, present i futur del moviment nacionalista valencià, em referenc a Joan Fuster i a Sanchis Guarnier, a banda d'aquests atemptats, tenim una llarga llista de manipulacions que han sofert els valencians des dels dos mitjans de difusió diària de la ciutat de València, a càrrec dels quals està la tasca de la violència moral; molts pocs són els que no acusen a "Las Provincias" d'aquesta labor.

"Las Provincias" ha manipulat sistemàticament l'opinió dels valencians, tot en benefici de la dreta de la U.C.D. que ací a València té unes característiques singulars i és de molt el sector més inconscient de la dretana U.C.D.

Els orígens d'aquesta ferotge i irracional campanya que està patint el País Valencià, els podem buscar en el desgavell de les primeres eleccions per part de la dreta. El poder valencià que podia representar el Consell no estava en les seues mans, això no podia, als ulls de la dreta, continuar així. El Consell en mans de l'esquerra era un perill constant per a l'oligarquia valencianera. Calia en primer lloc, desprestigi-lo, per a després anul·lar-lo.

Aixina és com naix la U.R.V. (Unió Regional Valencianista), partit que presentà V. Blasco Ibáñez en les darreres eleccions. És un partit sense cap objectiu polític definit, a no ser que objectiu polític siga afegir un tros de percalina blava a la senyera i esser a tots els actes que servixen per desprestigi el Consell. El lerrouxisme és una imatge política que es podria definir.

Aixina és també com naix el G.A.V. (Grup d'Acció Valencianista), en un principi integrat per "guerrillers de Cristo Rey" i militants de la U.R.V. En teoria és una entitat "cultural", però que solament està dedicada a la impressió de pamflets, en els quals apareixen senyeres "amb blau" i banderes espanyoles, tot dient que "como somos muy valencianos somos muy españoles" o es dedica a fotocopiar "Las Provincias" i així no es trenquen el cap ideant pamflets.

El president del G.A.V., Pascual Martín Villalba, està pendent de Judici, per unes manifestacions que va fer respecte als atemptats contra Fuster i Sanchis Guarnier, en les quals dels que possiblement eren autorealitzats. La pocavergonya és típica dels personatges del "Régimen".

En un principi els pamflets eren anticatalanistes i espanyolistes. Recordem allò del "boicot als productes catalans" o "si te duele la cabeza, no tomes aspirinas, son catalanas" i altres barbaritats. Després vingueren els atacs als partits d'esquerra; "un vot a l'esquerra és un vot al catalanisme", "si votas socialista dejaras de ser valenciano para ser catalán". Els etc. són incomputables.

Bé, doncs, per al grup i la U.R.V., els salvadors de la identitat valenciana eren A.P. i F.N. pel fet de lluir el blau a la senyera. U.C.D. era en el purgatori, hi havia "catalanistas infiltrados"; això s'acabà quan la U.C.D. prengué seriosament la seua tasca dretana.

Ja us podeu imaginar qui ha estat el beneficiat de tot això, veritat? però cal dir-ho ben fort: el beneficiat ha estat la U.C.D. i altra fauna valencianera, que apostant per la "VALENCIANIA", que encara ningú ha definit, pot seguir "ofrendando nuevas glorias a España".

Els perjudicats hem estat l'esquerra i els nacionals, i els més perjudicats en tot cas els valencians, perquè a la dreta reaccionària no li interessa que recobrem la nostra consciència com a poble i menys l'autogovern. I per això manipulen per tal de tallar al poble la seva única esperança de govern que en aquest moment és el Consell.

Tot això té la culminació amb les dues bombes contra Albinyana (el president del Consell) i contra el Batle de València. I amb la manifestació contra la senyera aprovada pel Consell, que en realitat era un atac frontal contra l'autogovern dels valencians; U.C.D., U.R.V. i C.D. al capdavant de la manifestació, el servei d'ordre a càrrec de F.N., la valencianista i el búnquer barraqueta tot plegat i en mig uns valencians, manipulats de tal manera que cridaren les consignes de la dreta fins l'escanyament.

També cal assenyalar que una autoanomenada representació mallorquina és solidaritzat amb l'acte, parlant en espanyol perquè "no hablamos la misma lengua". Els Círculos José Antonio i el "Centro cultural mallorquí" foren els nostres, pel que s'ha vist, "representants". Esperem que ningú no ens hagi de demanar "Què vos passa mallorquins?"

Joan Carles Salvà

Llibres d'interès actual:

SEXE I CULTURA A MALLORCA: EL CANÇONER

Gabriel Janer Manila

Pere Xarxena Pla

LA RARA ANATOMIA DELS CENTAURES

Miquel Àngel Riera

Distribució: LLIBRES MALLORCA. Fortuny, 5. Palma

Són publicacions de L'EDITORIAL MOLL

NACIONS D'EUROPA QUE LLUITEN PER L'ALLIBERAMENT

FRÍSLA,

Un petit país esquarterat

Probablement el nom de Frísia no diu res a la gran majoria dels nostres coterranis. I no té res d'estrany. Ben diferent seria el cas si anomenàvem l'adjectiu corresponent, FRISÓ, i encara més en la forma femenina: FRISONA. Una gran majoria dels pagesos pensaria en les vaques. I, en efecte, de Frísia (però també de la resta de l'Estat holandès) procedeix la raça de vaques que ha gairabé suplantat las races autòctones mallorquines de bestiar boví.

Talment una llenca que voreja la mar del Nord, Frísia s'allargassa des de la costa nord d'Holanda i fins al sud-oest de Dinamarca. Una bona part del seu territori és per davall el nivell de la mar: això fa que el país visqui en una amenaça constant, que de vegades es fa ben present.

Els frisons són un poble de rel germànica. Un temps cobrien un extens territori, i foren tribus frisones, ensams amb altres pobles germànics, les quals, a la darreria de l'imperi romà envaïren la Gran Bretanya i hi implantaren uns dialectes germànics. Fins aleshores, la Gran Bretanya parlava llengües cèltiques (recordem com, en articles precedents, hem vist que, encara ara, en el País de Gal·les i a part d'Escòcia perviuen llengües cèltiques). D'aquesta manera, aquells dialectes germànics, influenciant-se mútuament, i rebent la influència abassegadora del francès i de l'escandinau, donaren naixença a l'actual llengua anglesa. I, de fet, la llengua frisona actual és molt semblant a l'anglès, molt més que no altres llengües germàniques com ara l'holandès i l'alemany.

Avui dia, el poble frisó està dividit entre tres Estats: Holanda, Dinamarca i Alemanya. Un problema greu que s'afegeix al caràmul que en tenen és la discontinuïtat territorial. El nucli frisó principal ocupa el nord d'Holanda (uns 800.000 persones), però entre ells i els germans del nord i de l'est hi ha franges ocupades per l'alemany, pel danès i per l'holandès. Aquests petits nuclis perillens molt d'esser absorbits, i no tenen, ni d'estona, la força del nucli occidental, al qual ens referirem exclusivament a partir d'ara.

Una part d'aquest territori parla holandès. En aquesta zona hi ha la principal ciutat frisona: Gröninga. La principal ciutat de llengua frisona és Ljouwert (en holandès Leeuwarden). Per fer una comparança, podríem dir que Gröninga és a Pamplona (ciutat basca que no parla basc) com Ljouwert és a Sant Sebastià.

Econòmicament, el poble frisó és explotat. Ho és econòmicament, en forma especial per l'expoli que el govern holandès fa de la riquesa del seu subòil (petròli, gas metà, sal gemma, magnesi), i per la situació en què col·loca els frisons, forçant-los d'emigrar. Com a tantes d'altres nacions sotmeses, trobam a Frísia una societat holandesa amb un status social alt, que parla holandès, única llengua oficial, i una altra societat frisona composta de pagesos, fonamentalment. La desigualtat social, així com la diferenciació cultural, han despertat la consciència del poble. Avui dia, un lema que corre entre la gent del país és "LEAVER DEATH AS STAFF", o sia "val més ésser mort que esclau".

Amb tot i la seva petitesse i la pressió de l'holandès, avui dia un 97% del poble frisó entén la pròpia llengua, el 83% la sap parlar, el 70% l'empra a casa seva, el 69% la sap llegir i l'11% l'escriu correctament. A aquesta conservació han ajudat les institucions culturals frisones, molt actives però sovint acusades de conformisme i fins i tot de connivència amb l'Estat opressor. És ver que el govern holandès no aplica a Frísia una política repressiva com la que hem conegut nosaltres a casa nostra, però no és menys ver que el seu sistema és comparable a una presó amb els reixats de goma, on, malgrat les aparences, de fet manca la llibertat real i el control sobre les realitats fonamentals del país.

A nivell de lluita política, el FOKA, moviment inicialment cultural, és compost per radicals que dubten dels sistemes federals i opten per d'altres d'inspiració confederal. El FOKA es proposa d'alliberar Frísia del sistema capitalista i pretén avançar cap a una democràcia popular de tendència socialista i llibertària.

La bandera frisona, a franges blanc i cel alternades, duu superposades fulles d'una planta aquàtica pròpia dels salobrars. Qui recorri el país la trobarà pertot arreu. És un senyal evident que la consciència de país és viva.

Qui es vulgui posar en contacte amb el món cultural frisó, es pot adreçar a: FRYSKA AKADEMIE (Academia Frisona), Coulonhús, Doelstrijte, 8, Leeuwarden, Holanda.

Manifest electoral del Partit Nacional de Frísia (Països Baixos) amb un lema clar: "De primer, Frísia!"

L'imperialisme ianqui i el Quebec

Què ha succeït a les darreres eleccions al Canadà? Per què els nacionalistes de Quebec han votat Trudeau si aquest senyor, fins ara al poder, no ha defensat precisament l'autodeterminació de Quebec? En primer lloc recordem que aquestes eleccions eren per al parlament estatal, no "provincials" com les anteriors en les quals el "Parti Québécois" de Levesque s'imposà a casa seva. Tenguem en compte també que Trudeau és d'origen francòfon, quan els altres candidats eren anglofons. I el "Parti Québécois" no era present en aquest darrer confrontament electoral. Així no és estrany que Trudeau hagi tret la majoria dels vots a la "provincia" francófona del Quebec, una de les més poblades.

Els EEUU amb la seva força de fet estan absorbint el "país" veí. Els mitjans de comunicació dels USA són ben presents més al nord, la llengua és la mateixa, i la presència cultural nordamericana és ofegadora. I ja no en parlem de la dependència tecnològica, econòmica, d'inversions i a la fi de decisions del Canadà respecte als USA. L'Estat canadenc és un apèndix del monstre americà. (Així els sindicats de treballadors han passat per damunt les fronteres: La principal central a l'Estat canadenc és una filial de la poderosa organització sindical americana AFL-CIO).

La diferència en els postulats socials entre el P.Q. de Levesque i el Liberal de Trudeau són mínimes. I no hi ha a Quebec cap partit d'esquerra amb força, o sigui que els treballadors voten al partit nacionalista, per això posats ara a triar entre els liberals de Trudeau i els conservadors amb líders anglofons al Quebec han votat Trudeau. Les diferències ideològiques entre liberals i conservadors són també mínimes i insubstancials, els partits just volen que funcioni bé el sistema capitalista racionalment i amb eficiència, eleshores s'han de diluir les possibles contradiccions ideològiques. Però tot això faria creure que el cas és el mateix dels USA amb el torn de partits, quan la qüestió nacional quebequesa ens mostra que no.

Des de la victòria a les eleccions "provincials" dels nacionalistes del P.Q. creixent la consciència cultural francófona al Quebec enfront de la cultura anglofona. Començaren els debats sobre la sobirania i el referèndum, de manera que els anglofons temen perdre el seu paper econòmic d'intermediaris entre els USA i el Canadà i temen que no s'acabi el seu domini cultural i lingüístic. I han culpats a Trudeau de l'embranchada nacionalista del Quebec, li han retirat la confiança.

Ara el futur no és clar. Levesque darrerament ja parlava de "sobirania-associació" que potser vol dir una nova organització federal. I així podria tenir un bon interlocutor amb Trudeau. Però amb el nou govern conservador és possible que tenguem una forta reacció francófona si la cultura anglofona vol reforçar la seva presència. Si es vol reforçar el poder central hi haurà igualment una reacció, aleshores ja més política. De moment creix l'afiliació als sindicats nacionals al Quebec davant els sindicats USA (per cert, el sindicat Solidaritat d'Obrers Catalans, SOC, ha estat convidat a una reunió de la confederació de sindicats quebequesos).

El capitalisme USA ja pensa per mantenir el seu control que li convendrà més. Ha de triar entre independència o federació per al Quebec. Entre conservadors i Partit Québécois, i hi ha dues

llengües en joc que marquen prou el perfil de dues comunitats. Encara que la història a la llarga la fan els pobles, els USA és un veí prou perillós...

Una prova del control dels USA sobre Quebec és que Levesque si bé a principis de juny aconseguí que el seu "Parti Québécois" acordés sotmetre a referèndum la independència de Quebec amb la formació d'un estat sobirà ("La independència és fonamental per al desenvolupament del Quebec", digué), ho acordà amb la voluntat però de seguir associats econòmicament al Canadà. Tendrien sobirania en la defensa, la seguretat interna, la política exterior, el sistema impositiu i la legislació. Però es mantindria la mateixa moneda, decisió que fou criticada per alguns delegats de l'assemblea del partit. La política econòmica seria elaborada per una comissió de ministres de Canadà i de Quebec, amb composició paritària. El programa preveu també un sistema duaner comú i la negociació d'acords sobre navegació fluvial, aèria i transport per terra.

La separació del Canadà la volen fer passa a passa i si la majoria anglofona s'oposés a aquesta "sobirania associada" estarien disposats a fer una segona consulta popular per declarar la independència total.

No oblidem que Quebec té 6.300.000 habitants, i elegix 75 diputats per al Parlament federal, dels quals segons els resultats de les darreres eleccions just n'obtingué 2 el partit progressista-conservador, anglofons.

El nou ministre Joe Clark, contrari a la independència de Quebec, va veure com les declaracions del congrés del "Parti Québécois" li desbarataven la presentació del seu nou govern.

Antoni I. Alomar

EDICIONS DE LA
MAGRANA

EUROCOMUNISME
I ESTRATÈGIA
REVOLUCIONÀRIA
Quaderns d'Alliberament, 4

CAP A UNA
ECONOMIA DELS
PAÏSOS CATALANS
Josep M. Muntaner
i Pascual

TROBADA DE PARTITS SOCIALISTES I NACIONALISTES DE TOT L'ESTAT

El passat dia 2 a Ciutat i convocada per la Coordinadora d'Esquerra Nacionalista dels Països Catalans se celebrà una sèrie de reunions amb la presència dels Partit Socialista de Mallorca, Partit Socialista de Menorca, Socialistes del País Valencià, Bloc Català de Treballadors, Bloc d'Esquerra d'Alliberament Nacional, Movimiento Nacionalista de Aragón, E.I.A., Euskadiko Ezkerra, Partido Obreiro Galego, Partido Socialista Galego, Partido Socialista del Pueblo Extremeño, Unión del Pueblo Canario i Partido Socialista de Aragón, i amb l'adhesió del Conceyu Nacionalista Astur i Partido Socialista de la Región Murciana que no hi pogueren assistir.

Un dels acords més importants, a més dels indicats en el comunicat final, fou continuar aquests encontres en el futur i a altres llocs segons un torn. Entre els participants més coneguts podem anomenar En Lluís Ma. Xirinaes, el diputat nacionalista canari Fernando Sagasta, l'ex-diputat aragonès Emilio Gastón i N'Inaki Gurrutxaga del Comitè Central d'E.I.A. per bé que l'important és la presència per arribar a una coordinació vertaderament internacionalista de representacions de la majoria dels partits socialistes i nacionalistes de l'Estat.

El comunicat no necessita cap altra presentació. La resta serien anècdotes.

Comunicat de la trobada

Les diferents opcions polítiques que firmen més avall, i respectant la sobirania de cadascuna d'elles, manifesten la seva voluntat d'aprofundir al màxim en una coordinació oberta de les distintes opcions d'esquerra nacionalista de l'estat espanyol; tot això en vista a una presa de posició conjunta i del desenvolupament d'accions coordinades davant els temes concrets que la dinàmica política vagi plantejant.

2.- Un cop tractada la situació política a cadascun dels països s'ha constatat el marc autònom i diferencial de la lluita política i dels moviments populars a cada nació a partir d'aquesta realitat diferencial amb els distints processos cap a l'autogovern i el màxim respecte a les distintes formes d'exercir el dret d'autodeterminació. Així mateix manifesten la seva especial preocupació davant la lentitud del procés autònom i urgint l'aprovació dels actuals projectes d'Euskadi, Catalunya i Galícia sense retalls, i al mateix temps la generalització d'aquest procés de tots els pobles de l'estat que amb base popular ho demanin.

3.- Respectant les diferents opcions davant la lluita institucional i tenint en compte que un dels seus objectius comuns és aconseguir la modificació de diversos aspectes de la constitució, les forces polítiques sotsgnades han fet una anàlisi per prendre posicions conjuntes davant les lleis orgàniques que desenvoluparan la

constitució, com és ara la llei orgànica del Tribunal Constitucional, del Financament de les autonomies, de la Seguretat pública i del Poder Judicial, els projectes de les quals reafirmen el caràcter centralista i autoritari del poder estatal de l'oligarquia espanyola. Per a la consecució d'aquests objectius les esmentades organitzacions polítiques empraran les seves possibilitats institucionals i la mobilització popular.

4.- Les organitzacions sotsgnades s'identifiquen amb l'esperit de la Conferència de Seguretat i Cooperació de Helsinki de 1975 quant a la neutralitat, distensió, recerca de la pau i desarmament progressiu.

Rebutgen la integració de l'Estat espanyol dins l'OTAN com a una contradicció amb aquests criteris i com a un risc les potencials víctimes del qual serien els distints pobles de l'Estat. Així mateix rebutgen la renovació del Tractat Militar Hispano-Nordamericà i les repetides pròrrogues de la seva caducitat.

Finalment denuncien els projectes de progressiva militarització de les Illes Balears i Canàries. En la línia descrita més amunt els partits sotsgnats es comprometen a portar accions a finals de juny o principis de juliol i independentment de les accions que es duguin a terme a cadascuna de les nacionalitats, es comprometen a portar a terme de forma

conjunta una setmana de lluita contra l'entrada de l'estat espanyol en l'OTAN i la consecució dels objectius abans esmentats de l'1 al nou d'octubre. Si les circumstàncies polítiques ho fessin aconsellable aquestes jornades de lluita es podran avançar.

5.- Davant el "Pla Energètic Nacional", des del moment que aquest pla consagra un procés d'instal·lació sistemàtica de Centrals Nuclears amb tots els riscos que comporta i en la mesura que comporta un model de societat basat en una concentració capitalista irracional, contrària a la sobirania dels pobles, les organitzacions polítiques que firmen adopten una contundent actitud de rebuig i exigeixen:

1.- La paralització de les centrals nuclears en funció

si vols l'autonomia i una mallorca més justa LLUITA amb qui no depèn de madrid

PSM

Partit Socialista de Mallorca

carrer Temple, 7 Ciutat

Partit Socialista de Mallorca
Partit Socialista de Menorca
Socialistes del País Valencià
Bloc Català de Treballadors
Bloc d'Esquerra d'Alliberament Nacional
Movimiento Nacionalista de Aragón
E.I.A. — E.E.
Partido Obreiro Galego
Partido Socialista Galego
Partido Socialista del Pueblo Extremeño
Unión del Pueblo Canario
Partido Socialista de Aragón
S'hi han adherit:
Conceyu Nacionalista Astur
Partido Socialista de la Región Murciana

Euskadi i Canàries: La possible trencadissa

El resultat de les passades eleccions, malgrat la seva no espectacularitat, va reflectir un parell de fets prou importants a nivell d'estat espanyol.

D'una banda, el fracàs dels partits d'esquerra majoritaris a l'hora de capitalitzar tot el potencial de canvi contingut dins el trànsit de la dictadura a la democràcia. Aquest fracàs ha estat particularment sensible en el cas del PSOE que, el passat 1 de Març, tingué menys vots dels que havien tret el PSOE i el PSP, però separat el passat 15-J.

D'altra banda, les passades eleccions han fet sorgir amb força dins l'espectre polític de l'estat, d'altres opcions —les anomenades d'"esquerra nacionalista"— que han obligat a canviar els seus esquemes a més d'un analitzador de la vida política que considerava que —fora Catalunya i Euskadi— els moviments nacionalistes estaven condemnats a la marginació i el folklorisme.

La conjunció dels dos fets abans assenyalats apunta inequívocament cap a una mateixa direcció: les alternatives d'esquerra nacionalista es perfilen de cada vegada més com a les alternatives AMB UN MAJOR POTENCIAL DE CANVI REAL DE SISTEMA.

Es per això que per als partits socialistes de Mallorca i Menorca, i per a la Coordinadora d'Esquerra Nacionalista dels Països Catalans, resultava molt important donar les passes necessàries per aconseguir una efectiva coordinació en un moment donat, de totes aquestes forces.

Aquest és el sentit de la reunió que el passat dia 2 va celebrar-se a Ciutat i de la que trobareu informació complida en aquestes mateixes pàgines centrals de "Mallorca Socialista".

La reunió fou molt enriquidora per a tots els presents en molts d'aspectes, però posats a triar, jo assenyalaria dos punts fonamentals:

1) Que serà efectiva-ment possible que les alternatives d'esquerra nacionalista de l'estat, puguin posar-se d'acord per pressionar conjuntament damunt qüestions que afectin greument al conjunt de l'estat o a alguna de les nacionalitats que el componen.

2) Que les qüestions nacionals de l'estat espanyol són un factor d'instabilitat de l'actual situació, de incalculables conseqüències.

cies.

En efecte, Euskadi i Canàries i, en menor mesura, Galícia, són veritables polvorins que si no reben el tractament adequat, poden enviar a porgar fum tot l'avanc institucional produït des de la mort d'En Franco ençà.

A Euskadi particularment, on la presència d'ETA, dona a la situació un caire específic, el moment polític és d'una especial tensió. No podem oblidar que el poble basc no va aprovar la Constitució... i que la Constitució els fou imposada; que el poble basc votà uns partits i un espectre polític que no tenen res a veure amb l'espectre polític del Parlament espanyol... i que és el parlament espanyol el que dicta les lleis per al País Basc i que la UCD és un partit totalment minoritari a Euskadi... i que és la UCD l'únic partit representat en el govern que de manera efectiva, encara governa Euskadi.

Les cordes polítiques poden ésser molt elàstiques, però, com totes les cordes, si se les estira molt, es trenquen.

Perquè això es produïx, perquè el problema d'Euskadi es torni totalment irresoluble, al govern de la UCD i a la resta de partits estatals majoritaris

ja no els queda més que donar una darrera estrada: desvirtuar o minvar l'Estatut de Gernika.

Aquest estatut abonat per la majoria de les forces progressistes que operen a Euskadi (inclosa Euskadi-ko Esquerra) és la darrera esperança de solució política per a Euskadi. Rebutjar-la o fer-se còmplice callat del seu rebuig constituirà una greuíssima responsabilitat.

A Canàries la situació pren un caire diferent. La irritació nacional canària és més recent i és manco concreta políticament (com ho demostra la heterogeneïtat dels corrents al si de Unión del Pueblo Canario) però això no vol dir que no sigui prou intensa. El creixement econòmic dels darrers anys, induït des de fora i en funció d'interessos forans (els mallorquins en saben qualque cosa d'això), el sacrifici dels seus interessos amb tractats internacionals com el de la pesca, i, sobre tot, l'amenaça de convertir-se en una base aeronaval dels interessos imperialistes nord-americans, han produït un vast moviment de contestació d'imprevisibles conseqüències. (Molt agreujat, d'altra banda, si tenim en compte que la

lluita armada ja té un precedent a Canàries: el MPAIAC).

Canàries i Euskadi són, per tant, els dos punts més "calents" políticament de tot l'estat espanyol; la seva distensió dependrà en gran part del fet que els partits majoritaris, que tan dissortadament varen tractar les problemàtiques nacionals a la Constitució, sapiguin donar-les un tractament adequat.

Noves "miopies" tendrien a bon segur irreparables conseqüències.

Per a nosaltres, els mallorquins, el problema ens afecta indirecta però greument. Els estatuts de les nacionalitats més avançades poden aplanar-nos el camí de les nostres possibilitats de reivindicació (molt més limitades) però el que sí és segur és que el seu fracàs il·lustrarà de forma quasi definitiva l'avanc lent del nostre alliberament.

Per tant, els moviments de solidaritat, la comprensió dels problemes basc, canari, gal·lec, etc. el mutu recolzament, són objectius indispensables que el PSM té plantejats.

La reunió del passat dia 2 de Juny és la prova que el camí ja és encetat.

Eberhard Grosske Fiol

Nuclear, no. Gràcies!

Com a tot el món, a Mallorca també diguem NUCLEAR, NO. GRÀCIES! el dia internacional contra l'energia nuclear, encara que els mitjans de comunicació haguessin presentat la diada com a d'abast just local. Són silencis descaradament sospitosos. Però a pesar de la desinformació ens reunirem un bon

mil·lener de persones, sobretot joves, i de pràcticament totes les forces d'esquerra i altres herbes. El futur és dels joves i no el volem nuclear.

Assistiren a la manifestació els participants a l'encontre de forces socialistes nacionalistes de tot l'Estat com a mostra de que la nuclearització suposa reforçar el poder

central de l'oligarquia espanyola sense tocar l'existència de colònies interiors a l'Estat, a part de la hipoteca per al futur que suposen les centrals nuclears.

A Mallorca podem creure que ho tenim molt lluny això de les centrals però som al mig d'un Mediterrani envoltat de centrals que es

refrigeren amb les seves aigües i creuat per vaixells de les potències imperialistes propulsats per energia nuclear i carregats de bombes atòmiques que sovint s'aturen a la badia de Ciutat.

Un altre pic, NUCLEAR, NO. GRÀCIES.

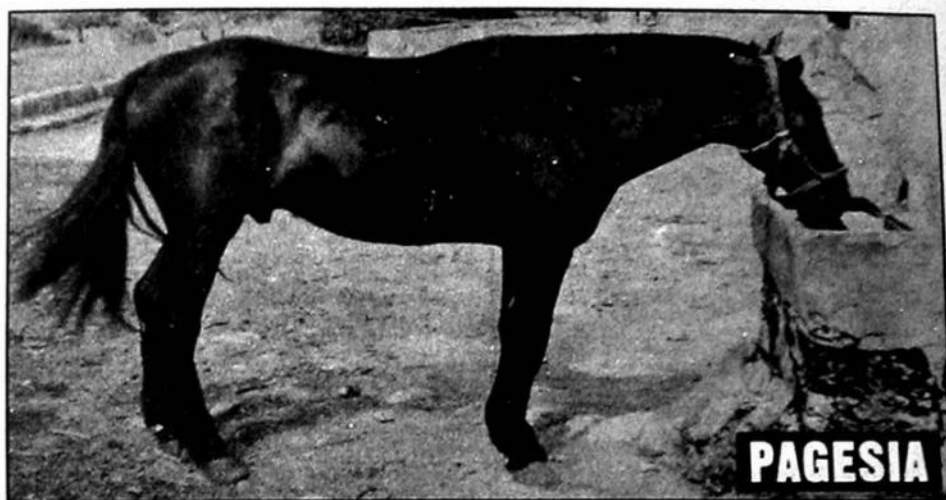
MALLORCA PAGESA

butlletí
d'informació i debat de la Unió de Pagesos
n.º 3, abril 79, preu: 25 pts.

Un nou número de "Mallorca Pagesa"

El darrer número que hem rebut de "MALLORCA PAGESA", el bolletí intern de la Unió de Pagesos de Mallorca, presenta a les seves pàgines la continuació d'un article de la publicació del qual començà als números anteriors i que és prou important per la gent del camp: Seguretat Social Agrària. Altres escrits són: Poble i Pagesia; Què és l'Agricultura biològica? (com a alternativa als monopolis dels adobs químics que cremen la terra); Consciència malalta; Els Homes de la Unió; Notícies; Mercat Pagès; Tenim a Mallorca prou tècnics agropecuaris? La llet preocupa; i Què és una Cooperativa de Consum?

Un dels darrers cavalls de raça mallorquina.

PAGESIA

La pèrdua de les races d'animals domèstics mallorquins

Al llarg de molts de segles s'han anat formant a Mallorca unes quantes races d'animals domèstics que se poden considerar com a autòctones de l'illa. Les nostres condicions d'insularitat, la nostra geografia particular, la casta de producció agrària i altres factors han condicionat l'evolució genètica i morfològica d'aquests animals fins a convertir-los en elements ben característics del nostre patrimoni.

EFFECTES DEL CENTRALISME CAPITALISTA SOBRE LES NOSTRES RACES AUTÒCTONES

Els resultats de la invasió del gran capital en el camp mallorquí s'han fet conèixer dins tots els sectors, fins i tot pel que respecta als nostres animals autòctons. Els interessos econòmics de les multinacionals i dels monopolis també han ignorat, en aquest cas, les nostres peculiaritats geogràfiques i agràries, i ens han imposat uns sistemes de producció agrària que han convertit en "no rendables" aquestes espècies animals mallorquines. La reacció de la majoria dels ramaders mallorquins ha estat de seguir les directrius socioeconòmiques del gran capital, deixant-se de criar els animals de races mallorquines. Les conseqüències d'aquest procés han estat catastròfiques per a la conservació dels nostres animals: unes quantes races són extingides i la majoria duu el camí de desaparèixer ben aviat.

Quines són, però, aquestes races? Encara que sigui

per fer un estudi ampli i científic sobre els nostres animals domèstics autòctons, present aquesta relació a títol provisional:

—ANIMALS EXTINGITS: ca de bou, ca mè mallorquí, vaca mallorquina.

—ANIMALS EN PERILL D'EXTINCIÓ: porc mallorquí, cavall mallorquí, ase mallorquí.

—ANIMALS EN SITUACIÓ CRÍTICA: ovella mallorquina, colom de casta grossa, colom d'escampadissa.

L'ACTUACIÓ DELS ORGANISMES OFICIALS RESPONSABLES

Dins una Mallorca totalment en mans de les directrius polític-agràries sortides dels ministeris madrilenys, els delegats d'aquests ministeris ben poca cosa han fet per tal d'eliminar el perill de desaparició d'aquestes races. I si han fet quelcom passa en aquest sentit, pocs resultats ha donat, perquè la situació dels animals mallorquins empitjora des de fa uns vint anys a un ritme creixent. I curiosament es tracta d'un problema que

no requereix cap gran inversió en la seva solució immediata. És a dir que el desinterès per llur conservació ha estat claríssim dins qualsevol dels organismes oficials.

Ha hagut d'esser la Unió de Pagesos de Mallorca, que ha anat a punyir a la Conselleria d'Agricultura, l'única organització que s'ha preocupat activament per mirar de resoldre, encara que temporalment, aquesta situació de perill. Concretament, la U.P.M. ha ofert els seus serveis tècnics per dur a terme un cens dels animals que encara viuen, i en casos d'especial perill (com és el cas del cavall mallorquí) recórrer a mesures d'urgència com ara encruaments entre animals fins, recollida de semen per congelar-lo, etc. L'única cosa que li toca fer al Conseller d'Agricultura és aprovar una subvenció per fer aquests estudis. Supos que la postura d'aquest organisme preautonòmic serà més favorable als interessos de Mallorca que no la conducta dels delegats ministerials.

EL PROBLEMA, ANALITZAT DES DE L'ESQUERRA NACIONALISTA

No ens trobam en uns moments polítics on sigui recomanable de dir les coses a mitges. Si els nostres animals domèstics estan en perill de desaparició és ni més ni pus per la mateixa raó que ha duit a la dependèn-

cia del sector turístic de mans estrangeres, que ha deixat destruir el patrimoni natural mallorquí, que ha intentat l'eliminació de qualsevol signe d'identitat nacional, i que ha ocasionat tants d'altres mals que patim els mallorquins: la dependència política de Madrid. És que un organisme agrari mallorquí amb una autèntica independència d'unes directrius externes hauria deixat arribar els problemes del camp mallorquí al límit de catàstrofe actual? Això mai i sobretot, un control popular de qualsevol dels nostres organismes autonòmics hauria eliminat la possibilitat de desviacions personalistes contràries als interessos col·lectius. Però ens ha tocat de viure en unes circumstàncies diametralment oposades a aquestes. Cal, per això, saber retornar-nos els drets que ens prengueren. Si no, ens buidaran l'illa de qualsevol fressa d'identitat pròpia. I, rotundament, els animals dels quals vos he parlat són una part molt important d'aquest conjunt de factors que ens configuren com a poble.

En resum, si les races mallorquines desapareixen, ja no les recuperarem pus mai. I el "Déu me'n guard d'un ja està fet", té, per tant, una aplicació molt clara al problema que he exposat.

Joan Adrover
(Manescal)

C. O. P. E.
MALLORCA

**RÀDIO
POPULAR
DE MALLORCA**
és popular i és
de Mallorca

EDICIONS DE LA MAGRANA

EUROCOMUNISME
I ESTRATÈGIA
REVOLUCIONÀRIA
Quaderns d'Alliberament, 4

CAP A UNA
ECONOMIA DELS
PAÏSOS CATALANS
Josep M. Muntaner
i Pascual

ANTIGA IMPREMTA

Oler

**TREBALLS COMERCIALS, EDICIONS DE LLIBRES,
POSTERS, ADHESIUS...**

C/. Arquitecte Reimés, 2-4 - Telefon 214431 - Ciutat de Mallorca

GLOSES

Ha nascut just a la dreta de nostra parla païral, una flor romanial per salvar nostra roqueta. El nom d'aquesta floreta es diu "Centro Cultural"

Centro a la dreta, com toca Cultural d'afegiment, Mallorquí, com exponent que ho són d'arrel, com pertoca. Ells serraren sols la soca, aquell temps del Moviment!

Els filòlegs nous centristes, de Castella tan estranys, multipliquen els afanys per fer bons mallorquinistes. Es la feina d'uns artistes que els ha costat quaranta anys.

Quaranta anys de bona feina, descansant sols trenta-nou, i ara els ha agafat el bou adormits sense cap eina. I com que Madrid escaina han parit un llibre nou.

Un llibre que ens assegura, ell ja diu, perquè i com que cada cosa té un nom com el "cubo" i la "basura". Tindrem pròpia cultura cosa que no té tothom.

Als menorquins i als d'Eivissa com no tenen Martorells, els catalanistes vells els han tancat la bardissa. Gramàtica, vetla missa! Si en volen, la inventin ells!

Ara és nostra i sola és nostra, i per res del món l'amoll. Massa temps hem fet el moll: el Centro culte ho demostra. Cadascú cap a ca vostra i els cans a jeure a Son Coll!

Gramàtica mallorquina, quin llenguatge és que hem d'emprar: el llosetenc o el d'Artà? Quina llengua, digues, quina? —Mai del món la pollencina que s'assembla al català.

Parlem aquest bell llenguatge barrejat de castellà, perquè mai hem d'oblidar dos-cents anys d'aprenentatge. Esborrau d'aquí la imatge i el mal nom de català.

Si no fos un fet tan còmic seria prou dolorós. Així sols és vergonyós i al mateix temps anacrònic, que uns grups tants anys antagònics sien nostres Salvadors.

Salvadors foren d'Espanya, de Mallorca, defensors. Sempre han estat salvadors. El salvar és la seva manya. I ens salven a cops de banya del català perillós.

LLORENÇ MORA

Conservació de la naturalesa: Qüestions pendents

Hem rebut del Grup Ornitològic Balear el document següent sota el títol de "Petit sumari de temes pendents en matèria de conservació de la naturalesa". No cal repetir que una de les baules fluixes per on cal atacar avui en dia l'estructura injusta de la nostra societat és la destrossa de la nostra naturalesa, i no just per oportunisme sinó perquè el nostre futur hi és en joc. No és qüestió just de fer naturisme, tots ho veim.

PETIT SUMARI DE TEMES PENDENTS EN MATÈRIA DE CONSERVACIÓ DE LA NATURALESA

PLA DIRECTOR TERRITORIAL

Sense entrar a discutir la forma jurídica que és més convenient d'entre les diverses opcions que ofereix la Llei del Sòl, creim que és urgent i important accelerar els treballs per a obtenir una ordenació del territori a nivell insular i en certs aspectes, interinsular. Aquests treballs haurien d'esser fets amb una gran transparència informativa, amb possibilitats d'intervenció per part de les entitats interessades, no sols al final, sinó en les diverses etapes de l'elaboració.

En matèria de conservació de la naturalesa, la nostra opinió és que hauria de deixar totalment preservats els espais naturals més fràgils, fonamentalment illots i zones humides, i també una mostra important de tots els ecosistemes i elements paisatgístics existents a cada illa.

Apart d'això, és necessari fixar amb rigor i generositat unes normes de protecció de l'entorn dels conjunts arquitectònics, paisatges singulars, platges i costes, boscos, etc.

També és imprescindible preservar les terres agrícoles de qualitat i tots els nostres recursos naturals, fonamentalment l'aigua. En aquest sentit, voldríem veure realitzats tots els esforços necessaris per aconseguir la depuració i reutilització de les aigües residuals.

Finalment, no veim encertada la política de construcció d'autopistes, que hauria d'esser substituïda per una visió més descentralitzadora del trànsit i per la revalorització del transport públic i del tren.

PROTECCIÓ DELS ILLOTS

Per encàrrec del Consell es va fer un estudi dels illots de les Balears, que va esser entregat poc abans de les eleccions. Voldríem que ara que comença una nova etapa, aquest estudi serveixi de base per a una resolució urgent del Consell de cara a la protecció de tots els illots.

CABRERA

Ja fa anys que circula per la C.I.M.A. (Comissió Interministerial del Medi Ambient) un projecte de declaració de Parc Nacional Marítim-Terrestre a favor de l'Arxipèlag de Cabrera. Seria interessant que el Consell prengués l'acord de recolzar aquest projecte, per mirar d'accelerar la seva realització.

DRAGONERA

Voldríem que el Con-

sell valorés la importància real que va tenir la manifestació popular del dia 3 de febrer de 1979, com a prova d'un estat d'opinió majoritari a favor de la conservació de Sa Dragonera.

La importància de Sa Dragonera del punt de vista natural és molt gran, però encara ho és més del punt de vista polític, ja que s'ha convertit en la pedra de toc que farà veure si estam disposats o no a acabar d'una vegada amb la famosa balearització.

Sa Dragonera és un problema polític, i s'ha de resoldre aplicant mesures polítiques, dins els termes previstos per les lleis. Al cap i a la fi, la mateixa legalitat que protegeix els interessos privats té recursos per protegir els interessos col·lectius.

I en aquest cas, la legalitat de la urbanització de Sa Dragonera s'ha anat construint amb tota la paciència i els recursos econòmics que han fet falta. Volem recordar una vegada més que en el moment de presentar-se el Pla Provincial no estava prevista la urbanització de Sa Dragonera, i va esser per una reclamació que s'hi va incloure una àrea urbanitzable; i que quan es va presentar a informació pública el Pla General d'Andratx, no hi havia cap previsió urbanística referent a Sa Dragonera, i per tant, no hi podia haver impugnacions contra la seva urbanització.

Per tots aquests motius, demanem una vegada més que el Consell reconsideri la seva postura, i cerqui la possibilitat legal de mantenir Sa Dragonera en el seu estat natural.

ALBUFERA D'ALCÚDIA I ALBUFERETA DE POLLENÇA

El dia 25 d'octubre de 1978 vàrem presentar al Consell una instància demanant que s'obris l'expedient de declaració de parc natural a favor de s'Albufera d'Alcúdia i s'Albufereta de Pollença. El dia 15 de gener de 1979, el Consell va demanar als particulars i al Ministeri d'Agricultura que fessin estudis sobre la zona; i als ajuntaments afectats i a la Comissió Provincial d'Urbanisme, que impedissin accions urbanístiques irreversibles.

D'alleshores ençà no ha arribat a l'opinió pública cap notícia sobre l'avanç en aquest tema. Per aquest motiu, passat ja el període electoral, volem insistir sobre la necessitat d'obrir l'expedient de declaració de parc natural, ja que és dins l'expedient el lloc apropiat perquè els particulars i l'Estat facin tots els estudis i al·legacions que creguin oportuns.

També volem cridar l'atenció sobre les obres que G.E.S.A. està fent en aquests moments per instal·lar els canals de refrigeració a tra-

vés de s'Albufera. La comissió de vigilància hauria de controlar fonamentalment, a part dels possibles efectes dels explosius, que les terres remogudes y el camins oberts a cop d'excavadora desapareguin en haver acabat la instal·lació i s'Albufera recobri el seu aspecte primitiu.

PLA ESPECIAL DE PROTECCIÓ DE S'ALBUFERA DES GRAU (MENORCA)

Ja fa més d'un any que l'ICONA va trametre a l'Ajuntament de Maó un estudi sobre les mesures de protecció paisatgística i ecològica que calia prendre a s'Albufera des Grau. Segons les nostres notícies, aquest informe va esser arxivat, i entretant es fan construccions clandestines en els voltants de s'Albufera.

El Consell hauria de fer pressió perquè la protecció d'aquesta zona humida tan important quedés plenament garantitzada per un Pla Especial.

PLA ESPECIAL DE SES SALINES D'EIVISSA I FORMENTERA

Volem recordar que, per encàrrec de la Comissió Provincial d'urbanisme, l'ICONA va fer un estudi i delimitació de les zones i graus de protecció convenients per a les Salines d'Eivissa i Formentera. Aquest estudi va esser entregat a la C.P.U. fa més de sis mesos, i encara no ha arribat a l'opinió pública cap resultat d'aquest treball. Entretant, ha passat ja més d'un any d'encà que es varen suspendre les llicències en aquella zona, i la seva situació urbanística és precària. Consideram molt necessari insistir en la conveniència de la promulgació del Pla Especial de protecció de Ses Salines d'Eivissa i Formentera. De passada, també volem recordar que continuen clandestinament les obres de la segona fase de la urbanització "Punta Prima" de Formentera, si no s'han aturat ja poc.

PLATJA DES TRENC

Sabem que ICONA prepara un estudi per arribar a un Pla especial de protecció del Salobrar de Campos i la platja des Trenc. Voldríem que entretant el Consell fes pressió per evitar que les dunes siguin més maltractades amb la instal·lació de bars. D'altra banda, el propietari del restaurant (un italià) ha ampliat i consolidat una carrera d'accés, que no sabem que hagi estat autoritzada, i comença sub-

repticiament la instal·lació del camping-caravaning que tenia anunciat i per al qual esperam que tampoc no tenguí permís. No voldríem que també en aquest cas funcionés la política dels fets consumats.

PERDRERES

El problema de les pedreres només es pot resoldre bé fent un estudi de conjunt del problema, que contempli les necessitats reals interiors de cada illa i els recursos minerals disponibles. Sobre aquesta base, determinar les localitzacions de les pedreres de manera que el perjudici sigui mínim per al paisatge i la població. Finalment, com a requisit indispensable, regular de forma realista i rigorosa els treballs de reordenació dels terrenys modificats per les pedreres.

Un tema molt important que caldrà preveure amb temps és la repercussió sobre la població i el medi ambient que tindrà l'exploració dels lignits necessaris per a la nova central elèctrica. Serà precis reglamentar l'exploració minera i la reordenació dels terrenys, i recordar a G.E.S.A. la seva promesa d'efectuar el transport mitjançant una nova línia de ferrocarril, si no volem crear un problema de trànsit i de contaminació molt important.

INCENDIS

En el pla de treball de la primera etapa de la Conselleria d'Ordenació del Territori figurava aprovat l'estudi d'un pla de conjunt de prevenció d'incendis a nivell insular, que havia de servir per organitzar el servei d'extinció d'incendis. Aquest servei es demostra aquests dies d'una urgència extrema. Demanem la ràpida contractació d'aquest estudi, i com a mesura immediata, que es demani a ICONA que un dels avions Canadair tenguin base permanent a Palma. També s'hauria de demanar al Govern Civil que prengui les mesures policiaques necessàries per aclarir d'una vegada si els incendis són realment intencionats. Ciutat de Mallorca, 18 de maig de 1979.

Francesc Moll Marquès

President del

G.O.B.-Mallorca

si vols l'autonomia i una mallorca més justa LLUITA amb qui no depèn de madrid

PSM

Partit Socialista de Mallorca

REVISTES

andalucia libre
PSA

Item de fer conèixer als lectors, encara que pugui parèixer tard, perquè ja fa dies que la rebérem, una publicació fa anys impensable per a molts: "ANDALUCIA LIBRE", que naturalment és el portaveu del "Partit Socialista de Andalusia". D'interès per a nosaltres té un escrit amb el títol de "El 'SI' a la investidura en benefici del poble andalús", en el qual respon a la campanya de cal·lúmnies i travetes de partits de l'esquerra centralista contra aquell si que ens expliquen a la revista que fou resultat d'una negociació per tenir el PSA una veu pròpia com a grup al parlament, per comprometre el govern en l'obtenció de l'autonomia plena i segons les seves característiques per a Andalusia i perquè el govern reordenés urgentment la inversió de les Caixes d'Estalvis a Andalusia. Naturalment, diuen, el PSA no s'assembla en res a UCD, però les diferències amb altres partits també hi són.

Se'ls acusa d'anar contra la unitat de l'esquerra sense recordar ni parlar-ne del tracte de romantics o de minoritaris que han rebut en reclamar abans d'ells aqueixa mateixa unitat. Retreuen que ha estat la política de "consens" dels partits centralistes la que ha posat al poder a Suárez, i que s'oblida massa fàcilment la marginació d'Andalusia per la constitució, el creixement del nombre d'aturats i la beta de la Junta d'Andalusia al milió i mig d'andalusos que han reclamat la seva autonomia.

Manifesten que, un altre pic, han hagut de sacrificar la imatge del seu partit en una negociació per bé dels interessos generals del poble andalús.

El darrer número de la revista "LLUC", que no necessita presentació, da l'anàlisi nacionalista dels resultats de les passades eleccions, com a cosa políticament més interessant potser, el títol de l'editorial, com es veu a la reproducció de la portada, és "Nacionalisme endavant". No és per posar-nos una ploma al capell.

Cartes a "Mallorca Socialista"

Els consells del conseller i el nacionalisme progressista

El passat número de MALLORCA SOCIALISTA vaig llegir, un poc sorprès, una entrevista amb el Conseller independent del PSM Sr. Pere Llinàs, on a més de manifestar la seva ideologia aprofita per "aconsellar" el Partit Socialista de Mallorca que s'anís oblidant de mica en mica el seu socialisme i donés cabuda a tots els nacionalistes mallorquins mentre fossin "progressistes".

Com que jo no som conseller, no m'atreveix a aconsellar ningú, però sí que voldria fer uns consideracions sobre l'opinió del Sr. Llinàs i altres temes d'actualitat relacionats amb l'orientació política del PSM.

M'estranya tanta ingenuïtat política i més venint de vostè Sr. Conseller, que abans havia militat a un partit polític (Unió Autonomista).

Hauria de saber que un partit polític que vol ésser conseqüent no pot vendre, o deixar perdre, la seva ideologia per un grapat de milers de vots més o manco.

Quina diferència hi hauria, Sr. Llinàs, entre el PSM i els desapareguts Partit Nacionalista de Mallorca o la Unió Autonomista si donaven cabuda dins el PSM a tots els nacionalistes "progressistes"?

Jo crec que avui encara existeixen classes socials antagoniques amb interessos contraposats.

La dreta, i encara més la dreta civilitzada o democràtica, sempre ha intentat restar importància a l'existència d'unes classes socials, enfrontades per uns interessos de classe contraposats. De sempre ha intentat que el poble treballador no aprofundesqui en la seva situació de classe oprimida, i ha intentat confondre els interessos objectius del poble treballador de lluitar per vèncer aquesta explotació, procurant distreure'l amb altres objectius més o manco interclassistes.

En temps de la Dictadura ja comen-

çaren amb les maniobres de confusió, arrossegant bona part del poble a la lluita per la Democràcia, per una democràcia sense concretar, com si la democràcia burgesa fos igual que la democràcia dels treballadors.

El resultat ha estat la desil·lusió política del poble que s'ha trobat aquesta "democràcia" que li va costar tantes lluites, presons, morts..., després ha resultat que s'ha perdut la noció de qui és la dreta i qui és l'esquerra gràcies al "consens" i a què la situació material dels treballadors ha empitjorat.

En nom de la consolidació d'aquesta democràcia els partits socialistes i comunistes del parlament ens han presentat una constitució on es consolida i garanteix l'economia de mercat, la Monarquia, no es reconeix el dret d'autodeterminació dels pobles i se situa les forces armades com a "garantes" de la Constitució.

En un temps de tanta ambigüïtat jo crec que un partit polític decent i al servei del poble ha de centrar els seus principals esforços a arribar al poble, aclarint les alternatives, educant i fent possible la participació.

Si els treballadors no recuperen el seu entusiasme i confiança en els partits d'esquerra tendrem UCD per molts d'anys.

Aquesta és la responsabilitat principal del PSM, ajudar a aclarir l'espai polític mallorquí demostrant ésser un partit conseqüentment socialista, un nacionalisme autèntic, no rebaixat i a l'abast del poble, que en base a l'arrelament del partit amb el poble treballador de Mallorca, sigui capaç d'èsser aquesta força política que recollint els interessos, consciència i sentiments del nostre poble faci possible el seu avanç cap a l'autèntica llibertat nacional per al poble treballador de Mallorca.

En Tomeu de la força

A la manifestació darrera contra l'encreixa nuclear hi anaren tots els assistents a la trobada de partits nacionalistes i socialistes que organitzà el PSM. A la fotografia entre alguns dels nostres militants hi veim En Lluís Ma. Xirriacs.

tes que organitzà el PSM. A la fotografia entre alguns dels nostres militants hi veim En Lluís Ma. Xirriacs.

LLIBRES

"La cuestión nacional"

Fa temps que s'esperava la publicació en català del treball de Don Borokhov sobre la lluita de classes i la qüestió nacional. Però a la fi els bascos ens han passat davant i han publicat aquest text juntament amb sengles treballs de dos marxistes jueus actuals, Meir Iauri i Daniel Ben Nakhum, teòrics i dirigents del partit Mapam d'Israel. El títol que la traducció du és "La Cuestión Nacional" (Ediciones Vascas, Bilbao, 1979, 110 pàgs. 300 ptes.).

Borokhov fou un marxista jueu, nat el 1881 i mort en 1917, que lluità dins el partit obrer jueu rus Poalei Zion. Empès per la polèmica amb els socialistes -jueus i no jueus- "cosmopolites" i amb els jueus "culturalistes" del Bund, que, inspirats en les teòries astrò-

marxistes, admetien només l'autonomia cultural i negaven la necessitat de la independència territorial, Borokhov publicà aquest text el 1905, el qual, ampliat l'any següent, constitueix el primer intent seriós d'interpretar positivament el fet nacional des d'una perspectiva marxista, anterior als escrits "Notes crítiques sobre la qüestió nacional" de Lenin i a "El marxisme i la qüestió nacional" de Stalin. El treball de Borokhov va més a l'arrel del fet nacional i és prou ric en el pla teòric que els textos de Lenin i més marxista que els de Stalin. Esperem que els editors catalans ens n'ofereixin una edició amb més rigor, no sense indicació de les fonts dels textos, ni del traductor, etc. que són els defectes de la que comentam.

Moció final del Congrés

Internacional de Cultures Romàniques

Els participants al Congrés Internacional de Cultures Romàniques, reunits a Niça el 28, 29 i 30 d'abril de 1979, i procedents d'Ocitània, de Còrsega, dels Països Catalans (Principat de Catalunya, País Valencià, illes Balears i Pitiüses), de Castella, de Portugal, d'Itàlia, de Romania, del Magreb, d'Àfrica Negra, del Quebec i de l'Amèrica Llatina, constaten:

L'existència d'una àrea geogràfica de l'Europa del Sud, articulada al voltant de la Mediterrània, sacrificada i explotada durant la història, successivament per la constitució dels Estats Nacionals i per la construcció d'una Europa capitalista-tecnocràtica.

En aquesta àrea actualment els fenòmens antics prenen un aspecte dramàtic pel fet de la utilització arbitrària de l'espai, ja sigui per buidar-lo (expropiacions massives, exili de les poblacions autòctones), ja sigui per assignar-li un destí (militar, industrial, turístic) contrari als interessos dels seus habitants. Les anàlisis del fet colonial afecten igualment a molts d'aquests països. S'hi afegeixen fenòmens culturals, l'un general, com és ara l'alienació als models de la civilització industrial de consum, l'altre particular, com la re-

pressió mantinguda de les llengües i cultures anomenades minoritàries, que creen una situació de degradació extrema de les comunitats de base i dels pobles afectats, amenaçats de desaparició.

Doncs bé, aquesta àrea té tots els recursos materials i humans apropiats per promoure el seu desenvolupament. Cal doncs prendre el camí oposat al de l'estratègia del capitalisme de les multinacionals els poders estatals del qual i els europeus no són altra cosa que el seu recanvi, cal posar l'home i la comunitat al centre del desenvolupament.

Un projecte així implica el rebuig de la divisió internacional del treball i de l'especulació amb l'espai. Implica fonamentalment la sobirania política, la participació democràtica en la gestió, la utilització dels recursos existents i l'afirmació de la identitat cultural.

Aquest nou projecte és ja a l'horitzó per la presa de consciència nacional i les lluites populars. Els participants al col·loqui saluden aquestes preses de consciència i expressen la seva solidaritat amb aquestes lluites i en particular amb les víctimes de la repressió. Mostren la seva germanor amb tots els pobles del món que lluiten per la seva dignitat i la seva llibertat.

CANÇO

Labordeta

El cantant progressista aragonès José A. Labordeta actuarà els propers dies 7, 8 i 9 d'Agost a Ciutat de Mallorca i pobles de l'illa.

MALLORCA SOCIALISTA BUTLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom _____
Adreça _____
Població _____ Tel. _____
M'interessa una subscripció:
☐ Anual 500 ptes
☐ Anual 1.000 ptes.*
☐ M'interessa rebre suplement en llengua catalana
Forma de pagament:
☐ Rebut domiciliat a un Banc
Banc _____ Suc _____
Compte n.º _____ Titular _____
☐ Enviare l'import Taló n.º _____
Gir Postal _____
Signatura _____

* Inclou números monogràfics

Per la vostra comoditat (i la nostra) domiciliem els pagaments al banc

El Mediterrani, una mar contaminada

Des de fa una sèrie d'anys s'ha generalitzat un estat de preocupació de l'opinió pública per la salut del Mediterrani. Hom diu que està malalt greu. Fins i tot algú ha arribat a profetitzar la seva mort, suposadament prevista per un termini d'una vintena d'anys. Altres, menys catastrofistes, es limiten a parlar de greus alteracions ambientals susceptible d'incidir d'una manera molt negativa en l'aprofitament de les riqueses marines.

¿Què hi ha de veritat en tot això? ¿Fin a quin punt i en quin grau la contaminació ambiental afecta les aigües de les nostres illes?

Per donar una resposta a aquests interrogants, cal considerar per un cantó la naturalesa dels agents contaminants i per l'altre les característiques fisiogràfiques del Mediterrani.

La nostra mar és una mar interior que comunica amb l'oceà Atlàntic mitjançant l'estret de Gibraltar, de sols 14 km. d'amplada. El volum total de les seves aigües és de l'ordre de 6 milions de quilòmetres cúbics. Com que l'aportació d'aigua per part dels rius i de les pluges que cauen directament sobre la mar és inferior a les pèrdues per evaporació, resulta que el Mediterrani és una mar deficitària en aigua. Per a compensar aquest déficit es produeix un corrent constant d'aigua atlàntica, relativament poc salada, que entra per l'estret de Gibraltar. Al mateix temps un contracorrent d'aigua molt salada flueix en direcció contrària, per la part profunda del mateix estret de Gibraltar.

Aquests fets tenen dos efectes molt importants des del punt de vista de la contaminació. En primer lloc, com que l'estret de Gibraltar és una via de pas molt estreta, resulta que es necessita un temps molt llarg per tal que l'acció combinada del corrent d'entrada i el contracorrent de sortida donin per resultat la renovació de tota la massa d'aigua del Mediterrani. El càlcul del període de renovació no és fàcil de fer i per tant encara no es coneix amb exactitud. Les estimacions que s'han fetes el situen entre 75 i 100 anys.

Per altra part, suposat que el contracorrent de sortida és un corrent profund, és evident que aquest no podrà treure cap a fora del Mediterrani un agent contaminant que floti sobre la superfície.

És fàcil treure conclusions sobre la importància d'aquests dos fets en allò que es refereix a la possible persistència dels contaminants.

Per la seva naturalesa els agents contaminants que actualment fan sentir els seus efectes dins les aigües del Mediterrani es poden classificar en els següents grups:

- 1) Aigües residuals d'origen urbà.
- 2) Residus del petroli i dels seus derivats.
- 3) Ions de metalls pesats, com el mercuri, el plom, el titani, el crom, etc.
- 4) Productes químics de síntesi orgànica, utilitzats per al control de plagues agrícoles.

Com veurem més enllà els contaminants de més fort impacte a les aigües de les illes Balears

són els dels dos primers grups. Els dels grups 3 i 4 són substàncies que es caracteritzen per ésser al mateix temps tòxiques i molt persistents, de manera que una vegada que han estat introduïdes dins l'ambient marí poden quedar incorporades dins les cadenes alimentàries durant anys i anys. Dins els teixits musculars i altres parts del cos dels organismes marins es produeix una concentració progressiva d'aquests contaminants, la qual és tant més elevada com més alt és el lloc que ocupa l'organisme dins les

cadenes alimentàries. Així, el peix-espasa, que és un peix que arriba a pesar uns quants centenars de quilos, pot arribar a acumular concentracions de mercuri tan elevades que poden fer perillós el consum de la seva carn.

Sortosament a cap punt del litoral de les illes Balears no hi ha cap focus de contaminació per metalls pesats que representi un perill sanitari greu. Els vessaments —quantitativament no massa importants— que produeixen les indústries de bisuteria de Maó, tindran una solució satisfactòria amb el nou emissor que s'està acabant de construir.

No s'han fet encara estudis de l'acumulació de DDT i productes similars per part dels peixos marins de les illes, però es pot considerar que no hi ha motiu d'alarma. A la costa catalano-valenciana, que juntament amb la del sud de França té el trist privilegi de figurar entre les més fortament contaminades per pesticides, si que se n'han fet d'estudis d'aquest estil, amb el resultat que, si bé hi ha pei-

xos que acumulen quantitats considerables d'aquests contaminants, les espècies més afectades no són aptes per al consum humà.

A Mallorca s'han produït alguns incidents desagradables i espectaculars de mortalitat d'animals marins causada per operacions de fumigació aèria contra l'oruga dels pinars. Afortunadament, sembla que tot ha quedat en uns fets epistòmics, sense que es tingué notícia de l'existència d'efectes persistents.

Un dels dos tipus de contaminació amb efectes clarament negatius sobre el nostre ambient marí és l'original: la dels residus de petroli. Sols una petita part de les glevs de què la nostra costa és d'origen local. Són les que s'originen a partir dels olis lubricants que tiren a la mar les embarcacions grosses i petites que naveguen per

amb les característiques de la circulació de les aigües del Mediterrani de què hem parlat abans, el destí de cada gram de què es donarà voltes dins la nostra mar, sense poder-ne sortir, fins que l'atzar el duguí a aferrar-se a una roca de la costa o a l'arena d'una platja.

Es per aquests motius que no es pot esperar que cap actuació d'abast local pugui acabar amb l'embrutament de les nostres costes. L'erradicació dels residus de petroli flotants sols es podrà fer a partir d'uns acords internacionals, dels quals fa molt de temps que se'n parla sense que s'hagi arribat a fer res que sia realment eficaç.

El negoci del petroli representa uns perills potencialment molt més grossos: els que es derivarien d'accidents produïts a les explotacions de jaciments submarins. Esperam que, quan la tecnologia d'explotació hagi progressat prou per a

contaminació. Fa 25 anys Maó era una ciutat amb un sistema de clavegueres incomplet, en la qual la major part de les aigües residuals domèstiques anaven a parar a pous negres individuals per a cada edifici. Quan es va generalitzar i incrementar l'ús d'aigua potable canalitzada, aquest sistema d'eliminació va resultar insuficient. Es va pensar, en principi, fer un sistema de clavegueres, amb estacions de bombeig per salvar desnivells, que acabés duent les aigües residuals a desembocar a un punt situat fora de la boca del port, per després la Cala de Sant Esteve. Quan ja s'havien començat les obres, hi va haver canvis a l'ajuntament i el nou batle va pensar que la millor forma de fer via i estalviar doblers era fer que totes les clavegueres anassin a desembocar, ras i curt i seguint la línia de màxima pendent, a l'interior del port.

Però encara hi ha un resultat pitjor. A l'estiu, a partir del mes de juny l'acció combinada de l'enriquiment en fertilitzants i de les altes temperatures fa que el creixement de les poblacions sigui excepcionalment fort en superfície i que la falta de llum faci sentir els seus efectes a molts pocs metres per davall d'aquesta. En aquestes condicions les microalgues que s'enfonsen uns pocs metres, moren tot d'una per falta de llum. Els seus cadàvers són de seguida atacats per denses poblacions de bacteries que provoquen la seva putrefacció, per a la qual es necessita consumir oxigen. El procés és tan intens, de tal magnitud, que a les aigües més profundes, és a dir a partir de 9 a 10 m, es produeix cada estiu un déficit d'oxigen dissolt molt considerable. Fins i tot a un punt determinat, al final de l'estiu de l'any passat es va trobar un valor d'oxigen molt proper a zero. Com que el fenomen és progressiu i el defecte estival d'oxigen cada any és més fort que el de l'any anterior, el resultat final podria ésser el d'una autèntica catàstrofe ecològica.

A la badia de Palma, malgrat que el volum d'aigües residuals que hi arriben és de l'ordre de 25 vegades més gros que el de les del port de Maó, no hi ha encara un fenomen de consum anormal d'oxigen, però sí que hi ha símptomes d'alteracions ecològiques que poden resultar molt perjudicials a llarg terme.

Una vegada feta aquesta exposició dels problemes de la contaminació de les nostres aigües, sols queda per dir que, si bé l'autor d'aquest article no acaba de creure que tot el Mediterrani pugui ésser una mar morta d'aquí a vint anys, no dubta gens ni mica que a redols això és ben possible. El port de Maó n'és una prova ben tangible. Les accions necessàries per a corregir la malaltia estan ja en marxa i properes a entrar en funcionament.

Cal que ara es prenguin les mesures per a protegir altres punts que estan amenaçats d'unes alteracions no tan ràpides ni espectaculars, però no per això menysperables. Les badies de Palma, de Pollença, d'Alcúdia i de Sant Antoni de Portmany, necessiten també una urgent racionalització dels vessaments d'aigües residuals.

beneficiar els jaciments que hi ha als voltants de les nostres illes a profunditats superiors als 2.000 m., les tècniques d'extracció estiguin de debò prou evolucionades i perfeccionades, de manera que es pugui esperar raonablement que no es produeixi cap desastre.

Finalment cal considerar les aigües urbanes. Aquestes són les responsables directes de les alteracions ambientals més greus que s'han produït fins ara en el nostre litoral. Pèrdua de la transparència, males olors, brutor, i perill de transmissió de malalties infeccioses són els efectes més fàcilment detectables que segueixen el vessament incontrolat de les aigües residuals. Però no són, per desgràcia, els únics, sinó que van acompanyats d'alteracions ecològiques molt importants, que afecten principalment a la densitat i a l'estructura de les poblacions d'organismes marins.

El cas del port de Maó és molt il·lustratiu de la importància que poden arribar a tenir les aigües residuals com a factor de

De moment no va passar res. El port de Maó és una gran cala, molt llarga i estreta, que conté un volum d'aigua de 38 milions de metres cúbics, i al principi el volum d'aigües residuals que s'hi tiraven dedins era inferior a 1 milió de metres cúbics per any. Sense que aquest impacte sia menyspreable, el fet és que al principi les alteracions ambientals no foren dràstiques, i passaren gairebé desapercebudes.

Però es dona la circumstància que la comunicació del port de Maó amb la mar exterior es fa mitjançant una boca molt estreta de manera que la renovació de la massa d'aigües és lentíssima. Això ha donat lloc a l'acumulació dins el port de grans quantitats de nitrats i fosfats, aportats per les aigües residuals. Aquests composts químics són uns fertilitzants eficaçíssims que afavoreixen el creixement de les plantes marines. Qui s'ha beneficiat de la nova situació són princi-